

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ŞOK VE GÖĞÜS AĞRISINDA İLK YARDIM

Amaç ve Öğrenim Hedefleri

Amaç;

Katılımcılar, şok ve göğüs ağrısında ilkyardımla ilgili bilgi, beceri ve tutum kazanacaklardır.

Öğrenim Hedefleri;

- Şokun tanımını ve çeşitlerini söyleyebilmeli.
- Şok pozisyonunu manken üzerinde uygulayabilmeli.
- Göğüs ağrısının belirtilerini ve nedenlerini söyleyebilmeli.
- Göğüs ağrısı olan hastaya ilk yardım uygulayabilmeli.

Şok

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Dokuların ihtiyacı olan oksijen ve diğer temel gereksinimlerin, dolaşım bozukluğu nedeniyle sağlanamaması durumuna **şok** adı verilir.

- Şok, hayatı tehdit eden bir durumdur.
- Kalıcı organ hasarı ve ölüme neden olabileceği için acil tedavi gerektirir.
- Şok, kalp krizinden şiddetli alerjik reaksiyona kadar pek çok nedenden kaynaklanabilir.

Şok

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4 (dört) çeşit şok vardır;

1. Kan veya sıvı kaybına bağlı gelişen şok

- Kanama nedenli (Hemorajik): Temel neden kan kaybıdır. en sık yaralanmalara bağlı meydana gelir.
- Kanama dışı (Hipovolemik): Kusma ve ishal gibi vücut sıvılarının kaybına bağlı meydana gelir.

2. Kalp rahatsızlıklarına bağlı gelişen şok (Kardiyojenik)

Kalp krizi veya kalpte yaralanma gibi sebeplerden dolayı kalbin kan pompalama işlevinin bozulduğu durumlarda meydana gelir.

Şok

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

3. Tıkayıcı olaylara bağlı gelişen şok (Obstrüktif)

- Akciğer sönmesi (pnömotoraks)
- Kalp etrafında sıvı/kan toplanması (perikardiyal tamponad)
- Akciğere pıhtı atması (pulmoner emboli) gibi tıkayıcı nedenlere bağlı olarak meydana gelir.

4. Kan veya sıvının dağılım bozukluğuna bağlı gelişen şok

- Nörojenik Şok: Sinir hasarı nedeniyle damar genişlemesine bağlı olarak meydana gelir.
- Anafilaktik (Alerjik) Şok: İlaç, besin ve böcek ısırması gibi nedenlere bağlı olarak meydana gelir.
- Septik Şok: Enfeksiyonlara bağlı olarak meydana gelir.

Şok

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Şok açısından risk altında olan hasta/yaralılar ;

- Şiddetli dış kanaması olan hasta/yaralılar.
- Çok sayıda uzun kemikte (kol ve bacak kemikleri) ciddi kırığı olan yaralılar.
- Karın ve göğüs bölgesinde yaralanması olanlar.
- Ciddi enfeksiyonu olanlar.
- Ciddi alerjik reaksiyonu olanlar.
- Kalp krizi bulguları olanlar.

Şok

Belirti ve Bulguları

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Belirtiler	Bulgular
Endişe ve huzursuzluk	Kan basıncında düşme
Fenalık hissi, Güçsüzlük	Hızlı ve zayıf nabız
Baş dönmesi, Sersemlik	Hızlı ve yüzeysel solunum
Bulantı-kusma	Ciltte soğukluk, solukluk ve nemlilik
Terleme	Dudak çevresinde solukluk ya da morarma
Susuzluk hissi	Tırnaklarda morarma
Göğüs ağrısı	Bilinç seviyesinde azalma

Şok

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hasta/yaralının bilinci kontrol edilir.
- 112 acil yardım numarası aranır veya aratılır.
- Hasta/yaralı düz zemine sırt üstü yatırılır.
- Hasta/yaralının hava yolu ve solunumu kontrol edilir.
- Hasta/yaralının mümkün olduğunca temiz hava soluması sağlanır.
- Hasta/yaralı mümkün olduğunca hareket ettirilmez.
- Dış kanama varsa hemen kanama kontrol altına alınır.

Şok

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hastada çoklu yaralanma, kalça ve bacaklarda yaralanma yoksa şok pozisyonuna getirilir.
- Hasta/yaralının üzerindeki kıyafetler sıkıysa gevşetilir.
- Hasta/yaralının üzerinde ıslak kıyafetler varsa kişi fazla hareket ettirmeden çıkarılır. Gerekirse kıyafetleri kesilerek çıkarılır (adli vakalara dikkat).
- Ağzından kan gelen veya kusan hasta/yaralıyı düz şekilde yan tarafına çevirerek kan veya kusmuğun solunum yollarına kaçması önlenir.

Şok

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hasta/yaralının üzeri örtülür ancak aşırı ısınmasına da engel olunur.
- Eğer iç kanama kol veya bacadan kaynaklanıyorsa kol ve bacağı hareket etmeyecek şekilde tespit edilir.
- Hasta/yaralıya yiyecek veya içecek verilmez (hava yoluna kaçma riski ve ameliyata alınma olasılığı).
- Hasta/yaralının bilinci ve yaşam bulguları 2-3 dakika arayla kontrol edilir.
- Sağlık ekibi gelinceye kadar hasta/yaralının yanında beklenir.

Şok

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hasta/yaralının endişe ve korkuları giderilir.
- Hasta/yaralının bilinci kötüleşirse derlenme pozisyonuna getirilir.
- Hasta/yaralının solunumu durursa Temel Yaşam Desteğine başlanır.

Göğüs Ağrısı

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Göğüs ağrısı; basit bir kas veya mide ağrısından, hayatı tehdit eden kalp krizi, akciğer damar tıkanıklığı veya büyük damar yırtılmasından kaynaklanabilen yaygın bir sağlık sorunudur. İlk yardımcıları için dikkate alınması gereken en önemli husus kalp krizidir.

- Bununla birlikte, her göğüs rahatsızlığı veya ağrısı kalp krizi değildir.

Göğüs Ağrısı

Genel Bilgiler

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Kalp kaynaklı göğüs ağrısını diğer nedenlerden ayırmak çok zor olabilir. Göğüs ağrısında öncelikle düşünülmesi gereken hastalık kalp krizi olmalıdır.
- Kalp hastalığı olan bir kişide göğüs ağrısı ve rahatsızlık hissi var, ancak dinlenme ve ilaca rağmen ağrıda azalma olmuyorsa bu durum kalp krizi olarak kabul edilmelidir.

Göğüs Ağrısı

Kalp Krizi Belirti Ve Bulguları

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Göğüste rahatsızlık, gerginlik veya ağrı hissedilmesi
- Ağrının omuz, sırt, boyun, çene, kollar veya mideye yayılması
- Ağrının göğüs ortasında ezici, sıkıştırıcı ve ağırlık çökmesi (baskı hissi) şeklinde olması
- Baş dönmesi ve bayılma
- Terleme
- Nefes almada zorluk
- Bulantı ve kusma
- Sıkıntı hissi

Göğüs Ağrısı

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Ani göğüs ağrısı olan hasta için öncelikle 112 acil yardım numarası aranır yada aratılır.
- Hastanın hayati bulguları kontrol edilir.
- Hasta rahat bir pozisyonda oturtulur. Yarı eğimli bir pozisyon genellikle bu tür durumlar için en rahat olanıdır.
- Hastadan dinlenmesi ve hareket etmemesi istenir.
- Hastanın kıyafetleri sıkıysa gevşetilir.
- Hastaya güven verilir ve sakinleştirilir.
- Daha öncesinde buna benzer ağrıların olup olmadığı sorulur.

Göğüs Ağrısı

İlk Yardım

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Hastanın kalp rahatsızlığı için ilaç alıp almadığı sorulur. Eğer öyleyse ve reçeteli ilacı yanındaysa almasına yardımcı olunur.
- Sağlık ekibi gelinceye kadar hastanın yanında beklenir.
- Hastanın bilinci kaybolursa derlenme pozisyonuna getirilir.
- Hastanın solunumu durursa Temel Yaşam Desteğine başlanır.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EĞİTİM VE PROJELER DAİRE BAŞKANLIĞI